

Stemt no. 1 van

Lijst 7

 □ Ds. P. ZANDT te Delft †

- Ir C. N. VAN DIS te 's-Gravenhage †
D. KODDE te Zoutelande †
Ds J. VAN DIJK te Gameren †
Ds C. SMITS te Sliedrecht
Ds P. J. DORSMAN te Schelluinen †
Mr J. DE HEER te Piershil
Ds M. A. MIERAS te Krimpen a.d. IJssel †
A. J. KERSTEN te Rotterdam †
A. J. SCHOT te Middelburg
W. OTTEN te Rijssen
Ir H. FOKKER te Eindhoven
Ds E. DU MARCHIE VAN VOORTHUIJSEN te Leersum
A. DE REDELIJKHEID te Ouderkerk a.d. IJssel †
P. VAN WOERDEN te Akkrum
Ds D. VAN DER ENT BRAAT te Opheusden gem. Kesteren †
A. VLASBLOM te Delft
D. DEKKER te Epe †
T. DE JONG H.A.Z.N. te Leerbroek
F. DE BRUYN te Hardinxveld

Slechts één hokje, vóór de naam van Ds Zandt, rood maken,
anders is uw stem ongeldig!

De Wet en de Profeten

Rede. uitgesproken
in de Algemene Vergadering
der Staatkundig Gereformeerde Partij
op 26 Maart 1952
door

Ds. P. Zandt

Lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Geachte Vergadering!

Ijzer en staal vraagt Engeland — zo sprak Churchill bij zijn bezoek aan Amerika. Welk een veelzeggend verzoek! Het zegt ons, dat wij u ook thans weder als nu reeds zovele jaren onder hoogst benarde omstandigheden het welkom hebben toe te roepen. Het tekent ons de tijd, waarin wij leven; hoe ver wij heden ten dage wel af zijn van de beleving van Gods eis: Hen lief te hebben boven alles en onze naaste als ons zelf. Het toont ons tevens het volslagen failliet van de leer dergenen, die met zoveel ophef gelaard hebben: breng de mens verlichting en beschaving, de gevangenen zullen gesloten kunnen worden, de wereldvrede zal verzekerd zijn en de dag van het algemeen volksgeluk is daar.

Ijzer en staal — niet alleen Engeland vraagt er om, neen, het is de vraag van de dag, de vraag van elk volk geworden. Algemeen vraagt men naar wapens in de lucht, wapens te land en wapens ter zee, helse machines, welke in de kortst mogelijke tijd de grootste verwoestingen kunnen aanrichten en het grootste aantal slachtoffers kunnen maken.

In welk een tijd leven wij toch?

Ja, wij mogen de vraag nog wel eens herhalen, in welk een tijd leven wij toch? In een, waarin ongeloof en hoogmoed, bijgeloof en eigenwillige godsdienst de toon aangeven en waarin als vruchten daarvan de harten van millioenen met wrok en wrevel, hebzucht en allerlei kwade begeerlijkheid vervuld zijn. Vandaar de wedloop in de bewapening, welke het ene milliard na het andere verblindt en welke lasten op elk volk legt, die schier niet te dragen zijn. De vooruitgang van de techniek, welke in onze tijd onmiskenbaar een grote vlucht heeft genomen, welke ten zegen kon zijn, dreigt in een vloek te verkeren, in die zin, dat die vooruitgang de bewapening nog zo veel te gruwelijker maakt en ook al in dier voege, dat zij de mens tot een slachtoffer van de machine maakt, zodat, waar eertijds arbeidskrachten te weinig waren, er thans te veel zijn. De gesel van de werkloosheid toch doet zich thans in menig land en in menig gezin pijnlijk gevoelen. De hoge levensstandaard, de schrikbarende duurte van onze tijd, maken daarenboven duizenden het bestaan, ook onder onze landgenoten, al bijzonder moeilijk. Hierbij komt, dat de wonden, welke de laatste oorlog sloeg, bij lange na nog niet geheeld zijn. Millioenen vrouwen missen daardoor hun man, millioenen kinderen hun vader en is een even groot getal een behoorlijke woning. Ook in het eigen land is de woningnood nog hoogst nijpend. Zij zijn bij scharen te tellen degenen, die al sedert jaar en dag tevergeefs naar een woning uitzien, ondanks alle moeite, welke zij er voor doen. Zo ver heeft dan de dienst van de goden dezer eeuw het gebracht, dat nood en ellende, waarbij een derde wereldoorlog nog immer dreigt, een gemeenschappelijk goed van vele volken en personen zijn geworden.

Arm Nederland, dat in die dienst rijkelijk zijn deel heeft, ja, arm

Nederla dat er daarom zo jammerlijk aan toe is, omdat het God de rug heeft toegekeerd en Zijn Wet als Israël weleer als wat vreemds acht.

Tevergeefs zoekt het zijn heil in allerlei lapmiddelen. Hier is slechts één redmiddel, dat de uitkomst gewis kan brengen: het is de terugkeer tot de levende God en Diens geopenbaard Woord. Al vindt het maar weinig bijval, al wekt het bij velen afkeer en haat; bij anderen een medelijdend schouder ophalen, nochtans mogen wij niet nalaten dat redmiddel te noemen en aan te prijzen. Het is de ootmoedige terugkeer tot de Wet en de Profeten. Gewis was er daarnaar zulk een algemene vraag als er thans naar ijzer en staal is, een goede uitkomst zou verzekerd zijn en de wereld en ook ons land zouden niet zulk een jammerlijk beeld als thans vertonen.

Als wij onze oproep tot die terugkeer laten horen, dan nemen wij Christus' woorden tot uitgangspunt en grondslag van onze rede, welke hij sprak, zeggende: Meent niet, dat Ik gekomen ben, om de wet of de profeten te ontbinden; Ik ben niet gekomen om die te ontbinden, maar te vervullen.

Christus' woorden verlangen geen uitvoerige verklaring. Zij zijn helder als kristal, verstaanbaar zelfs voor de botste onder de botsten. Zij zijn beter dan robijnen, goud en edelgesteente, van zulk een hoge waarde, dat Christus ze met Zijn bloed bezegeld heeft. Hij heeft immers Zijn lichaam laten verbreken en Zijn bloed vergoten, mede opdat de Schrift vervuld zou worden. Kende de Zone Gods zulk een hoge waarde aan de Wet en de Profeten toe, wie zal het dan wèl kunnen gaan, die ze gering schat. Welk mens wacht anders dan verderf en ondergang, die zulks doet? Welk volk kan het goed gaan, dat zich daarnaar niet richt. Daarentegen welk een zegen brengt het dengenen, die er zich naar mogen gedragen. Dit leert ons zowel de historie van Israël als die van ons eigen land. Hoe mocht Israëls volk zich in welvaart en aanzien verheugen als het zich naar de Wet en de Profeten gedroeg! Hoe bloeide heel zijn maatschappelijk leven onder koning David, zo zelfs, dat het zilver in die dagen als niets geteld werd! Ook ten opzichte van het roemruchtige verleden van ons volk maakte de Heere heerlijk Zijn belofte: Die Mij eren, zal Ik eren, dit doende niet om het grote aantal, niet om de verdienste of waardering onzer voorouders, doch om Zijns grote Naams wil. Hoe blinkt dat in alles uit!

Klein van omvang en gering in bevolking als ons land eertijds was, verhief God het aan de spits der volken, als was het een der grootste rijken der wereld en als telde het millioenen en nog eens millioenen inwoners. Beloofde de Heere Israël Kanaän — men vergeete het niet — het was niet zonder strijd. Ook zonder strijd is ons land destijds niet in eer en aanzien gekomen. Een bange strijd van 80 jaar, waarin Neerlands zaak menigwerf reddeloos verloren scheen, heeft het gekost, alvorens ons land overeenkomstig artikel 36 der Nederlandse Geref. Geloofsbelijdenis kon bestuurd worden. Talloze brandstapels hebben er in zijn steden en dorpen

gerookt, stromen bloeds hebben er van de schavotten gedropen, niet minder dan 60.000, waaronder tot vrouwen en kinderen toe, zijn er de wrede marteldood gestorven, hetzij dat zij onthalsd, hetzij dat zij verbrand, verdronken of levend begraven zijn geworden. Geweldige offers aan goed en bloed zijn er gebracht moeten worden, want tegenover hen stond een naar de mens gesproken onoverwinnelijke overmacht. Het machtige Spanje en het vreselijke geweld van Rome's inquisitie spanden tegen hen samen. Doch het onmogelijke heeft de Heere mogelijk gemaakt. Trots al zijn macht heeft de vijand moeten zwichten. En met eer en aanzien, zilver en goud overladen als weleer Israëls volk uit het diensthuis van Egypte trok, zijn onze voorouders een gouden eeuw ingegaan. Welk een gezegende tijd werd er toen beleefd! Als een groot wonder werd ons volk door heel Europa beschouwd en benijd! De vreemdeling, die ons land toen ter tijde bezocht, zo deelt de liberale geschiedschrijver Fruin met een kennelijke bewondering in een zijner geschriften mede, stond verbaasd over de grote sommen gelds, welke er ter verzorging van minvermogenden, invaliden en maatschappelijk misdeelden werden besteed. Niet afgedwongen en afgeperst als bij de huidige dwangverzekeringswetgeving, maar door liefde en barmhartigheid gretig en gul bijeengebracht, terwijl de nooddriftige niet schrielt, als bij de huidige wetgeving, maar mildelijk hulp geboden werd. En het is dezelfde liberale Fruin, die men de hoogste lof kan horen uitspreken over de ondernemingslust en arbeidszin van onze vaderen in die tijd, als hij schrijft, hoe tijdens het woeden van de oorlog gedeelten van Noord-Holland werden drooggelegd. Om in de taal der vaderen te spreken, negotie en navigatie verkeerden in grote bloei; zij gaven ons volk een lonend bestaan. Schatten werden het uit verre landen ten deel. Men denke maar aan de zilvervloot, waarvan onze volkszang na zovele eeuwen nog heden ten dage gewaagt. Hoezeer verschilt die tijd van de onze, waarin de vraag naar ijzer en staal domineert! Hoezeer ook met de harde dwangverzekeringswetgeving, waarbij het dwang en nog eens dwang is en waarbij de beoefening van de liefde en de barmhartigheid zozeer schipbreuk lijdt. Het is waar, velen verwachtten, bepaaldelijk de Antirevolutionnairs, met verloochening van de door hen eens beleden beginselen, zoals de anti-revolutionnaire professor Fabius verklaard heeft, van deze wetgeving het heil, de oplossing van de sociale kwestie, welke zij echter nimmer zal brengen. Verre vandaar. Zij voert ons het pad naar het staats-socialisme op, hetwelk wij al veel te ver op zijn. Dringend noodzakelijk is het, dat wij van de veelvuldige staatsbemoeienissen afkomen en dat het particulier bedrijfsleven meer vrijheid verkrijgt. Noch het tijdsbestek noch het doel van deze vergadering laten ons toe op deze aangelegenheid breedvoerig in te gaan. Wij moeten volstaan met te verklaren, dat de S.G.P. zich tegen de dwangverzekeringswetgeving van de aanvang krachtig heeft gekeerd en dat zij zich daartegen nog immer even krachtig verzet. Wij kunnen, de beginselen onzer vaderen delend, niet anders. Ook al hebben onze tegenstanders, inzonderheid die uit het Anti-revolutionnaire kamp, door heel ons land heen wijd en zijd uitgebazuind, dat de S.G.P. zich om het lot

der behoeftigen en noodrufftigen, der invaliden en der arbeiders in het minst niet bekreunt. Deze infame leugen en laster is weerlegd door de feiten, weerlegd door de gedragwijze van de Kamerleden der S.G.P. in de malaise-jaren van 1930 tot 1940, waarin zij bij de regering dewijl de particuliere hulp en die der kerken bij lange na niet bij machte was, om de ontzettende nood der werklozen te lenigen, er krachtig op aangedrongen hebben, dat deze mildelijk de behulpzame hand aan de werkloze arbeider zou bieden. Om kort te gaan, de S.G.P. wenst terug naar de practijk der vaderen, welke heel wat milder en overvloediger steun, bij- en onderstand bood aan al degenen, die deze behoeften. Alleen wensen wij van de dwangverzekeringswetgeving nog te zeggen, dat daarbij veel te veel geld — al waarden wij een goede ambtenaar — verspilld wordt aan ambtenarij en bureaucratie, waardoor de uitkeringen gering zijn in verhouding tot wat er door werkgevers en werknemers voor opgebracht moet worden. Ook ten deze kan de geschiedenis van ons vaderland ons een hoogst nuttige les bieden. Bloeide het maatschappelijk leven in de gouden eeuw, dit ging kwijnen, hoe langer hoe meer, naar mate Gods Woord door overheid en onderdanen de rug werd toegekeerd. Bepaaldelijk in de 50 jaren, welke aan de Franse Revolutie vooraf gingen, was de algemene welvaart tot een laag peil gedaald. Verval in de religie, verval in de handel, verval in de nijverheid, groot verval vrijwel op ieder terrein des levens, zoals daarvan niet alleen Mr Groen van Prinsterer in zijn geschriften en niet minder Ds van der Groe in zijn biddagpredikaties gewagen.

Bewaarheid werd ook toen, dat wat van de hoge God afvalt, zekerlijk moet vallen. Gelijk het óók in onze dagen bewaarheid wordt, dat het in eigen kracht ten hemel willen opklimmen, dat alreeds in Babels torenbouw is beproefd, gedoemd is om in ellende en verwarring ten onder te gaan. Wat al ijdele roemtaal heeft men in de loop der eeuwen over het willen en kunnen, het verstand en de rede van de mens gesproken! Niet het minst in de laatste eeuwen. Hoe hoog is er niet opgegeven van de Volkenbond! Welk een vertrouwen heeft men zelfs in Anti-revolutionnaire en Christelijk-historische kringen daarin gesteld! Wat heeft hij bij zijn val echter anders achtergelaten dan ellende en verwarring? Hoe toont ons de Organisatie der Verenigde Naties alweder hetzelfde beeld! En dit reeds zo kort na het jaar van haar oprichting. Zij werd opgericht om de vrede te dienen, maar het is in haar vergaderingen ruzie op ruzie, gekijf op gekijf, waardoor zij in stede van een vredesinstituut een oorlogsmachine geworden is. Zij heeft in haar handvest vastgesteld de rechten en vrijheden van volkeren en personen te zullen handhaven, doch zij heeft er lijdelijk bij toe gezien, dat het zelfbeschikkingsrecht van zovele Indische volken door Soekarno en de zijnen totaal vernietigd werd. Zij heeft de Ambonezen, die zich tot haar om recht en hulp, waarop zij krachtens de statuten dier Organisatie volkomen aanspraak konden maken, gewend hebben, voor een deel laten uitmoorden en uithongeren, zonder ook maar een vinger uit te steken om dit te verhinderen. Zij heeft de grote mogendheden Frankrijk en Engeland in hun koloniën Vietnam en Malakka

vrijelijk laten optreden, maar zij heeft ons klein land als leeuw het mes op de keel gezet om onze rechten op Indië prijs te geven. Doch ondanks het ergerlijke vertrappen van recht en gerechtigheid blijven de Anti-revolutionnaires en Christelijk-historischen aan dit instituut, dat een product is van de leringen van Rousseau en de Vrij-netselarij, nog maar steeds hun trouw bewijzen en hun instemming daarmede betuigen. Gelijk dat dezer dagen in de Tweede Kamer nog weer eens gebleken is, waar zij voor een wetsontwerp gestemd hebben, waarbij het Internationalisme, dat mr Groen van Prinsterer zo scherp veroordeeld heeft en dat ons land inzake Indië zulk een enorme schade berokkend heeft, zo sterk bevorderd wordt.

Mr Oud heeft dit jaar in de Kamer gezegd, dat hij het geloof in de voortreffelijkheid der mensheid had verloren, maar de Chr. historischen en Anti-revolutionnaires hebben dit nog blijkbaar immer behouden. En dit in strijd met Gods Woord en de Belijdenis der vaderen, die ons beide leren, dat de mens totaal gevallen en van hem geen heil te verwachten is, alsook, dat geen heil te verwachten is van instellingen, waarin Gods Woord en Wet contrabande zijn en de menselijke wijsheid ten troon verheven is. Hoe zijn de afgevaardigden der S.G.P. eertijds bespot, gehoond en uitgelachen als zij zich tegen de Volkenbond verklaarden! Hoe zijn zij in heel ons land, van de Schelde tot de Eems, als grote dwazen afgeschilderd! Doch ook in deze is het dwaze Gods wijzer gebleken dan het wijze der mensen. Neen, die afgevaardigden hebben geen woord terug behoeven te nemen, van hetgeen zij omtrent de door hen bestreden instituten gezegd hebben. De uitkomst heeft hen volkomen in het gelijk gesteld. Wat zij over deze zaak voorspeld hebben, het zij zonder zelfverheffing gezegd, is letterlijk vervuld geworden. Ware het anders gegaan, hoe zouden zij in de pers en in de radio over de hekel gehaald zijn!

Hun tegenover de Volkenbond en de Organisatie der Verenigde Naties aangenomen houding wil echter allermint zeggen, dat zij blind zouden zijn voor het communistische gevaar. Zij hebben daartegen van de dag af van hun intrede in de Tweede Kamer gewaarschuwd. Gestadig er op aan dringende, dat de revolutionnaire propaganda van regeringswege verboden zou worden. Doch zij ondervonden daarbij geen bijstand. Zelfs van Christelijk-historische en Anti-revolutionnaire zijde niet. Deze bepleitten, dat aan het hoge goed der vrijheid om vrijelijk atheïstische, deïstische en pantheïstische leringen onder ons volk te verbreiden niet getornd mag worden; zelfs een rustige communistische propaganda mocht geen strobreed in de weg gelegd worden. Zo kan dan het giftige zaad van allerlei atheïstische en communistische theorieën ongehinderd onder ons volk gestrooid worden. En dat het daaronder wortels geschoten heeft, geeft ons onze dagen te aanschouwen. Ook hier te lande heeft zich een vijfde colonne ten bate van de Sowjet-Unie gevormd. Ook hier te lande dreigt het gevaar, dat, als ooit de Russen ons land mochten binnenvallen, wij met behulp van Nederlandse communisten onder een schrikbarende dictatuur zullen gesteld worden. Wat dan het lot van het Nederlandse volk zal zijn? Daarover behoeft geen onzekerheid te bestaan

als wij zien hoe het die landen toegaat, waarin men onder het communistische juk gebracht.

Nu roept men wel van verschillende zijden, vooral uit Amerika, tegen het communisme de volkeren te wapen. Wij ontkennen allerminst de noodzaak daarvan. Doch het verontrust en bedroeft ons, dat dit alles zo buiten de Wet en de Profeten omgaat. Gewis en zeker kan er onder Amerika's leiding een geweldige legermacht samengetrokken en een schier ontelbare macht van mensen op de been gebracht worden, doch wat vermogen mensen indien de Heere niet mede optrekt, indien Zijn toorn tegen hen ontbrandt. Hoe noodzakelijk en gewenst is het, dat men zijn betrouwen niet op ijzer en staal, doch op de levende God stelt. Wat vermag de Heere, Die de hemel en de aarde uit niets, zonder enige stof, zonder enig werktuig, zonder enig voorbeeld, geschapen heeft, niet te scheppen? Nogmaals zij het gezegd, het verontrust en bedroeft ons, dat men heden ten dage zijn heil zoekt zowel in het buitenland als in het binnenland zonder de Heere en Diens geopenbaard Woord te erkennen. Hoe zien wij deswege zovele conferenties en plannen de ene na de andere mislukken. Ja, het wordt ons bepaald bang te moede als wij de vrij algemene Godverlating en -verzaking onzer dagen waarnemen, als men ziet hoe men zich als in de eerste wereld tot een openlijke strijd tegen God opmaakt. Wie daarbij het onderspit zal delven, behoeft geen gissing. Tegen God te strijden is nog al onvruchtbaarder dan wanneer distelen en doornen zich in slagorde tegen het vuur gaan opstellen.

Geldt dit ten aanzien van de bewapening, het geldt niet minder ten opzichte van de morele herbewapening; van het eendrachtig optrekken van het Nederlandse volk; van de doorbraak, welke men in de Partij van de Arbeid zo aanprijst. Al prijst men het een en ander nog zozeer als het niet feilende redmiddel aan, het heden heeft alreeds geleerd en de toekomst zal het nog meer leren, dat het niet dan een ondeugdelijk lapmiddel is; in Bijbelse bewoordingen gesproken, niet dan rietstaven van Egypte zijn, die elk, die er op leunt, de hand zal doorboren. Hoe kan hiervan toch de uitkomst verwacht worden, dewijl het zonder de hoogheid des Heeren aan te merken, is ondernomen en wordt voortgezet. Ook in deze gaat het stellig en zeker op, wie God verlaat, heeft smart op smart te vrezén. De Heere zal er in blazen, zoals Hij er reeds zichtbaar in geblazen heeft. Wat is er toch terecht gekomen van het herstel en de vernieuwing, die door Prof. Schermerhorn en de zijnen, ook al zonder God daarbij in erkenenis te houden, met zo grote ophef van woorden hebben aangekondigd. Hoe bitter weinig is daarvan terecht gekomen! Hoe droevig is het met de woningbouw gesteld! Zelfs zo, dat onder het kabinet Drees daarin geen onbeduidende stagnatie is ingetreden. Duizenden bij duizenden jonge mensen kunnen niet trouwen, daar zij, hoezeer zij daar ook voor gelopen en gedraafd hebben, geen eigen woning kunnen bekomen. Duizenden bij duizenden wonen daarenboven op een allerdroevendste wijze. Kortom, duizenden en duizenden zien nog steeds reikhalzend uit naar een eigen behoorlijke woning. Hoe vreselijk duur is bovendien alles geworden! Betrekkelijk kort na de bevrijding was onder

meer door een der ministers van het toen zittende ministerie verhoging van prijzen voorspeld en aangekondigd. Doch het tegendeel is gekomen, gelijk in de Kamer onzerzijds voorspeld is.

Door de verhoging van prijzen hebben er onderscheidene loonsverhogingen moeten plaats vinden, met gevolg, dat door het een en ander het leven voor zeer velen benauwend duur is geworden. Wij hebben hierbij inzonderheid het oog op zovele laag gepensioneerden, zovele kleine renteniers, zovele ouden van dagen en zovele duizenden anderen, die maar over een smalle beurs te beschikken hebben. Daarbij is het wel ergerlijk, dat van regeringswege, waarop onzerzijds in de Kamer keer op keer is aangedrongen, de nodige versoeringen en bezuinigingen achterwege zijn gebleven. Niemand minder dan professor Schermerhorn heeft destijds als minister gezegd, dat er met de rijks gelden gesmeten werd. En ach, ware aan dat schrikkelijke euvel toch finaal een einde gemaakt, hetgeen helaas nog na zovele jaren niet geschied is, gelijk het wedervaren met de onderneming Polynorm, waarbij de regering 26 miljoen dreigt in te schieten, het geval is.

Voorts, tot welk een schrikbarende hoogte zijn de lasten en belastingen geklommen, welke op ons volk als een loden last drukken! Hoe noodzakelijk is het, dat daarin verlaging wordt aangebracht, welke van staatkundig gereformeerde zijde in de Kamer bij voortduring bepleit is. Vrijwel een ieder gevoelt daarvan de druk. Daardoor verkeren ook zeer velen uit de zo zeer onmisbare middenstand in een noodlijdende toestand, zo zelfs, dat zij de hulp der regering hebben ingeroepen, dewijl door de hoge belastingen en lasten hun geldmiddelen zijn uitgeput. Heel het bedrijfsleven gaat er onder gebukt. Geen wonder, dat mede door de hoge belastingen en lasten de werkloosheid om zich heen grijpt en er al weder duizenden zijn, die geen lonende arbeid kunnen vinden. Dit is wel iets heel verschrikkelijks, een gesel, waardoor ons volk in brede lagen geslagen wordt. Een ellende, die nog erger dreigt te worden, dewijl onderscheidene landen, evenals vóór de wereldoorlog, de tolmuren, hoewel evenals toen ook nu de eenheid der volkeren en de vrije handel sterk aangeprezen worden, gaan optrekken. West-Duitsland en Frankrijk zijn daarin al voorgegaan, Amerika is daarin gevolgd en nu weer heeft Engeland onlangs de invoer van kaas, blikgroenten, vleeswaren, bloembollen en andere artikelen beperkt of geheel verboden, hetgeen voor ons land een enorme schadepost is en bovendien de werkloosheid zal doen toenemen.

En hetgeen onze reeds zo benarde toestand nog al zo veel meer verergert, dat is het verlies van Indië! Men kan dat verlies moeilijk te gering aanslaan. Niet minder dan 7/8 is daarbij van ons koninkrijk verloren gegaan. Welk land kan zulk een verlies zonder enorme schade te belopen, verdragen? Verloren gegaan, zoals de ter zake kundige Sjahir getuigde, door eigen onbekwaamheid, door de onbekwaamheid onzer regering en die haar vertegenwoordigden en door de partijen en personen, die haar in haar wanbeleid gesteund hebben. Het is hierbij wel allerjammerlijkst toegegaan. Hadden sommige partijen en personen hun aan de kiezers gedane beloften gestand gehouden, Indië zou met Nederland verbonden gebleven zijn. Het

zijn toch de V.V.D. en de C.H.U., die in flagrante strijd — zo zelfs dat velen spreken van kiesbedrog — met hun verkiezingsleuzen: „Hebt gij ook genoeg van Soekarno? Het roer moet om!” de soevereiniteitsoverdracht van Indië aan Indonesië hebben mogelijk gemaakt, doordat alle Kamerleden van de V.V.D. en een gedeelte van de C.H.U. vóór de soevereiniteitsoverdracht gestemd hebben, nadat tevoren alle Kamerleden van de V.V.D. en de C.H.U. hun stem vóór de grondwetswijziging, welke de weg naar soevereiniteitsoverdracht openstelde, hadden uitgebracht. Dat de Partij van de Arbeid er aan mede zou werken, dat de band tussen Nederland en Indië verbroken werd, behoeft geen verwondering te baren. De leuze van de S.D.A.P. was: „Indië los van Holland”. Nu, daarin hebben de socialisten dan hun zin gekregen, een punt van hun program is, jammerlijk genoeg, verwezenlijkt geworden. Dat de K.V.P. daaraan heeft medegewerkt, heeft haar oorzaak, naar zeer velen aannemen, in kerkelijke overwegingen. Met dat al zijn de gevolgen van deze verbreking allerjammerlijkst. Jammerlijk voor Nederland, jammerlijk voor Indië, dat het naar de onlangs door Sjahrir gedane verklaring zeer slecht gaat, jammerlijk voor zo vele Indonesische volken, die onder de heerschappij van Soekarno werden gebracht, doordat hij en de zijnen hun met geweld het zelfbeschikkingsrecht ontroofden, dat hun in de overeenkomsten van de Haagse Ronde-Tafelconferentie was toegezegd; jammerlijk inzonderheid voor het Ambonese volk, dat Nederland door al de eeuwen zijn onverbrekelijke trouw had betoond. Dit volk toch werd — welk een schandel — met behulp van Nederlandse wapens voor een deel uitgehongerd en uitgemoord. Het is niet te zeggen op welk een infame wijze Indië door onze regering en door de haar steunende partijen en personen verkwanseld, verraden en verkocht is geworden met gevolg, dat ons land van de hoogte, waarop het onder de zegen des Heeren door onze Gereformeerde vaders gebracht is, is afgezakt tot een mogendheid van één der laagste rangen. Hoe bedroevend voor elk, die zijn vaderland liefheeft. Gelijk het ook al bedroevend is, dat Nieuw-Guinea — het zeer kleine deel, dat ons uit de zo rijke erfenis der vaders is overgebleven — ons door Indonesië betwist wordt. Welk een schromelijk stuk zou het zijn, indien dit volk, dat dit allerminst wil, tenslotte aan Soekarno werd overgeleverd, die er zijn zinnen op gezet heeft en het onverzwakt voor Indonesië blijft opeisen.

Van welke zijde men ook de huidige toestand van ons land beschouwt, van alle zijden doet zich deze onheilspellend donker voor. Hoe indroevig is het gesteld ten opzichte van de religie en de zeden! De rechtvaardigen worden weggeraapt voor de dag des kwaads, maar schier niemand merkt dit op, ofschoon zij de stutten zijn, waarop onze kranke maatschappij rust en de Heere om tien hunner Sodom en Gomorra gespaard zou hebben. Jakob is dun geworden; Sion gaat onder een wolk; Juda benauwt Efraïm, Efraïm benart Juda; de wijze maagden zijn zo vaak met de dwazen in slaap; doch er zijn zo weinigen, die daarover een oprecht leed dragen. Het oordeel Gods, dat van Zijn huis begint, breidt zich hoe langer hoe meer over ons volk uit, maar wie kent zich daarbij als de schuldigere voor God? De

ongerechtigheid vermenigvuldigt en de liefde verkoelt, en ach het gaat schier niemand ter harte!

Verharding en onbekeerlijkheid zijn de kentekens van onze tijd.

Sport en spel hebben al de belangstelling en liefde van duizenden en nog eens duizenden. Ja, de heidenen hebben bijkans niet hartstochtelijker om brood en spelen gevraagd dan zeer velen dat in onze tijd doen. En dit is nog zo veel te erger, dewijl sport en spel evenals het toneel door aanmerkelijke subsidies uit de publieke kassen begunstigd worden. Geen wonder, dat, waar het verval in religie en zeden zo schrikbarend groot is, dat ons volk hoe langer hoe meer Gods dag ontheiligt en in allerlei openbare zonden vervalt. Men kan dat opmerken uit de veelvuldige moorden, overvallen, berovingen en diefstallen, uit de talloze fraudes, welke er gepleegd worden, uit de talrijke echtscheidingen, welke er plaats hebben, uit de vele zededelicten en nog al zo veel meer. Dat allerlei lectuur, soms doorspekt met vloeken, menigwerf goede zeden en het huwelijk bespottende, daartoe bijdraagt, behoeft geen nader betoog. Des te erger nog, dat dergelijke Gode ontterende, zielsverwoestende en zedenverdervende lectuur in de openbare leeszalen met steun van subsidies uit de kassen van het Rijk, Provincie en Gemeente gesteund worden en dit met volle medewerking van alle partijen, behalve dan de S.G.P. Evenals het een ongehoorde gruwel is, dat in de bioscopen maar allerlei films vertoond mogen worden, zoals die der „Grazige weiden”, waarin de Heere in de gedaante van een mens wordt voorgesteld, en die van „David en Bathseba” en die van „Simson en Delila”. Zo wordt ons volk rijp gemaakt voor de dag der slachting en verwondere het niemand, dat het door zware godsgerichten getroffen wordt.

Doch hoe groot het verval en hoe hoog de nood ook geklommen mogen zijn, van het enige middel, dat in deze redding zou kunnen brengen, be- toont men zich nog immer afkerig. Van een ootmoedig en schuldig wederkeren tot de Wet en de Profeten wil men zo goed als nergens weten. Ook niet in ons land. Dat bleek nog kort geleden bij de behandeling van de Winkelsluitingswet in zulk een hoogst gewichtige aangelegenheid als de heiliging van de dag des Heeren is. Hoe vreselijk toch wordt Gods dag ten onzent ontheiligt! Wie moet, als hij daarop acht geeft, niet nog al veel zwaardere oordelen Gods te verwachten? God toch laat Zich niet bespotten en zal gewisselijk het schenden van Zijn dag met geduchte straffen bezoeken. Zo heeft de oude Christelijke kerk er over geoordeeld, zo ook die der Reformatie, zo ook de Dordtse Synode van 1618 en 1619, en wat nog meer is, zo getuigt Gods Woord er van. Wie had op die gronden niet mogen verwachten, dat de zich noemende Christelijke partijen de Staatkundig Gereformeerde Kamerleden steun zouden geboden hebben als zij het voor de heiliging van Gods dag opnamen? Het is waar, dat die partijen, nu de dagen der verkiezing naderen en zij ter kiezersvangst de boer opgaan, burger en boer, en elk die het maar horen wil, de oren er vol van blazen, dat zij de eeuwige beginselen van Gods Woord in de politiek voorstaan, maar in welk een flagrante strijd is het optreden dier partijen daarmede gedurig in de Kamer. Hoe werd dit te schande gemaakt door de houding

dier partijen bij de behandeling van de Winkelsluitingswet! Van Staatkundig Gereformeerde zijde werd daarbij een amendement voorgesteld om het venten met geringe eetwaren en van couranten en bladen op Gods dag te verbieden. Het amendement der S.G.P. Kamerleden kon niet eens in behandeling komen!

Geen lid der Christelijke partijen wilde het ondersteunen, evenals enkele jaren tevoren dit het geval was geweest met een motie van hen, waarin de wederinvoering van de doodstraf gevraagd werd. Zo kan nu de handel op des Heeren dag weder ongestraft voortgang vinden. Zo ook behoeven op des Heeren dag niet alle winkels in Nederland gesloten te worden. Onder meer kunnen de Joodse winkels daarop op zekere uren geopend zijn, want het desbetreffende amendement der S.G.P., om zulks te verbieden, werd met alle stemmen tegen, behalve die der S.G.P. Kamerleden, verworpen. Hoe beschamend voor Nederland gedraagt de staat Israël zich, waar op de Joodse sabbath alle publiek vervoer verboden is. Het betrokken amendement was niet ingediend, omdat wij de consciëntievrijheid niet zouden eerbiedigen, welke hier toch niets mee te maken had. Het geval heeft zich als volgt voorgedragen. In het oorspronkelijk door de regering ingediende wetsvoorstel was bepaald, dat aan de Joden en anderen, die uit godsdienstige overtuiging des Zaterdag hun winkels gesloten houden, en door de wet gedwongen werden die ook op de dag des Heeren te sluiten, compensatie verleend zou worden om in de week ettelijke uren, waarin andere winkels gesloten moeten zijn, hun winkels geopend te hebben. Op aandrigen van de Middenstandscommissie uit de Kamer heeft de regering haar wetsvoorstel zodanig gewijzigd, dat de Joden op Gods dag nu enkele uren hun winkels geopend mogen hebben. Nota bene! de heren mr Schmal en ds Fokkema spraken hun grote ingenomenheid met deze verandering uit en lieten niet na ds Zandt, die voor de eerbiediging van Gods dag opkwam, scherp te bestrijden. Neen, aan het amendement der S.G.P. lag allerminst een inbreuk op de consciëntievrijheid, noch enig anti-semitisme ten grondslag, maar het was door de S.G.P. Kamerleden ingediend omdat de Heere in Zijn Woord alle handel op Zijn dag verbiedt. Hier stond de S.G.P. dus weder geheel alleen in de Kamer. Gelijk zij daar zo gedurig alleen staat als het om de stipte naleving van Gods geboden gaat. Het zou te veel tijd van ons vorderen als wij hier geval na geval gingen opsommen. Hetgeen bovendien niet nodig is, daar een ieder dit al jaren lang heeft kunnen constate- ren. Het is daarom, dat wij niet als scheurmakers te veroordelen zijn, zoals wij gedurig gebrandmerkt worden, en dat wij genoodzaakt zijn als eigen partij op te treden. Het is daarom ook, dat wij met grote vrijmoedigheid en met recht de steun van een ieder vragen, die met ons van oordeel is, dat de staatkunde geheel overeenkomstig Gods Woord gevoerd behoort te worden. Een oproep, om daarin gezamenlijk met ons op te trekken, hebben wij nu al jaren lang tot de andere Protestants-Christelijke partijen gericht, doch immer tevergeefs. De verdeeldheid valt dan ook niet aan de S.G.P. te wijten. Het moet tot de weigeraars worden gericht. Een eenheid, zoals die eenmaal onder onze vaders werd aangetroffen, die geza-

* menlijk, ons land tot grote zegen, onder het vaandel van het aloude artikel 36 der Nederlandse Gereformeerde Geloofsbelijdenis optrokken, heeft de Staatkundig Geref. Partij immer gewild. Zij is van stonde af aan een partij geweest, waarin een ieder, die de beginselen der vaderen deelde, om het even van welke kerkelijke formatie hij lid was, hartelijk welkom was. Neen, neen, de S.G.P. is geen kerkelijke partij, waarvoor zij menigmaal met onedele bijbedoelingen is uitgemaakt. Zij is op het staatkundig terrein een verenigingspunt van allen, die ons land overeenkomstig de oude paden van Wet en Profeten geregeerd wensden te zien. Daaruit laat zich de gramstorigheid der neo-Gereformeerden en dergenen, die van een verwaterd Christendom zijn, tegen haar verklaren. Daaruit spruit ook de lasterpraat voort, waaraan men zich schuldig maakt, als men zegt, dat indien de Staatkundig Gereformeerden de teugels van het bewind in handen kregen, zij de mensen met de veldwachter naar de kerk zouden drijven, en nog al meer van die lasteringen, die men af en toe te horen krijgt. Neen, liever dan zich met de S.G.P. overeenkomstig Gods Woord te verenigen, coaliseren de Anti's en de Christelijk-Historischen met Rome. Met Rome, waarvan dr. Kuyper eenmaal schreef, dat zij van de ure van onze landsgeboorte af de ervvijandin van de Reformatie was en dat het een belediging van het edele martelaarsbloed was, als men zich met haar verbond. En dat Rome in haar afkeer tegen de Reformatie niet veranderd is, tonen ons de bittere vervolgingen der Protestanten in onderscheidene R.K. landen. In Spanje worden de gruwelen van de inquisitie weder bedreven. Kort geleden heeft kardinaal Segura, aartsbisschop van Sevilla, en de oudste prelaat van Spanje, een heftig herderlijk schrijven tegen de verbreiding van ketterse godsdiensten uitgevaardigd, waarbij hij een beroep op de maagd Maria deed om steun, zodat de zege in de strijd verzekerd zij. De gevolgen van dat herderlijke schrijven zijn niet uitgebleven. Volgens de dagbladen drong een groep goed geklede jongelieden een Protestantse kerk binnen, beledigde de dominee en verbrandde een aantal gezangenboeken, kerkbanken en andere voorwerpen. In Columbia zijn de vervolgingen der Protestanten sedert 1949, waarin een R.K. regering aan het bewind is gekomen, eveneens in volle gang. Volgens een rapport uit betrouwbare bron, zijn, opgehitst door de R.K. geestelijken, dorpen platgebrand, de inwoners verstrooid, Protestantse kerken verwoest, Protestanten mishandeld op een wijze, die bijkans niet te beschrijven is, terwijl de staatspolitie Protestantse kerkleden ter dood veroordeeld heeft. Ook in andere R.K. staten van Zuid-Amerika wordt Protestanten in hun vrijheid van godsdienst-oefening en verbreiding van hun geloof de voet dwars gezet, ja, zij worden schandelijk vervolgd en op allerlei wijze onderdrukt. Dit alles is genoeg om ons te overtuigen, dat Rome in niets veranderd is en dat de stelling van Thomas van Aquino, dat de ketter in zijn bloed getroffen dient te worden, door Rome nog immer beleden en beleefd wordt. Dit alles zegt ons: Protestanten van Nederland, let op uw zaak!

Wij zeggen dit allerminst om enige haat tegen een R.K. medeburger op te wekken en ook niet als zouden wij, Staatkundig Gereformeerden, van nature beter en uitnemender zijn dan enig R.K. Neen, het geldt hier een

strijd aan beginselen. Op de katholiekendag, welke enige jaren geleden is gehouden, werd gezegd: Het Nederlandse volk is geen R.K. volk gebleven en geen Protestants volk geworden. Of de Protestanten, of de R.K. zullen in de strijd ten onder moeten gaan. — Wie in deze volgens de R.K. ten onder moeten gaan, behoeft geen twistvraag te zijn. Rome zet er alles op — door de coalitie met de A.R. en de C.H. machtig geworden — om ten onder te brengen datgene, waarvoor onze Gereformeerde vaders eenmaal goed en bloed geofferd hebben, opdat, zoals bij de verbranding van Jan de Bakker gezegd werd, er geen memorie tot in der eeuwigheid meer van zij. Rome dringt op elk terrein steeds geduchter op. Al predikt zij in ons land, waar zij in de minderheid is, de verdraagzaamheid nog zo zeer, krachtens haar leer wil zij, als zij de macht heeft, van geen vrijheid van geweten en denken weten. Dit geheel in strijd met hetgeen onze gereformeerde vaders op dit punt geleerd hebben. Zij eisten te dezer zake volkomen vrijheid. Alleen openbare Gode-onterende en -lasterende leringen gedoogden zij niet. Van Anti-revolutionnaire zijde wordt dit als een ergerlijke beoefening van dwang voorgesteld. Overigens echter zijn de A.R. volstrekt niet afkerig van dwang. Zij zijn toch voorstanders van allerlei dwang, om maar iets te noemen van de zo ergerlijke dwang, welke bij de crisiswetgeving destijds werd uitgeoefend, waarbij alle vrijheid in het bedrijf om hals werd gebracht. Wanneer het echter Gode-onterende propaganda door woord en geschrift betreft, dan mag dat, volgens hen, door de Overheid niet verboden worden. Ja, de Overheid zou zelfs een kerk van godloochenaars moeten gedogen! Zij moet op geestelijk gebied maar laten groeien wat groeien wil en kan. Vergaderingen, waarin wordt betoogd, dat God het allergrootste kwaad is, mogen, naar A.R. beginsel, door de Overheid niet verboden worden. Godslastering mag, volgens dat beginsel, als zodanig niet strafbaar worden gesteld. Met dit onbijbelse Anti-revolutionnaire standpunt wordt niet de vrijheid gediend, maar wordt de vrijheid misbruikt en wel als een deksel der boosheid, hetgeen Gods Woord nadrukkelijk verbiedt. Met dit onbijbelse standpunt kan de S.G.P. zich niet verenigen. Zij staat ook de vrijheid voor en wel die grote vrijheid, welke onze vaders beoefend hebben, waardoor ons land eertijds als het klassieke land der vrijheid in heel Europa bekend stond.

Een zware strijd wacht ons. Een strijd van allen tegen één, en van één tegen allen. Wij mogen ons niet ontveinzen, dat wij zonder enige menselijke bondgenoot de verkiezingsstrijd tegemoet gaan. Wij worden bestreden door de revolutie, het communisme en het socialisme, zoals zich dat in de P.v.d.A. openbaart, wier program generlei rekening houdt met Gods geboden; bestreden door de V.V.D., die dit in haar program al evenmin doet; bestreden door de A.R., die hun program op het verminkte artikel 36 der aloude Nederlandse Geloofsbelijdenis hebben gebouwd en deswege in neo-Gereformeerde wateren zijn verzeild, neo-Gereformeerde beginselen huldigen, welke op zo menig punt lijnrecht inlopen tegen hetgeen Calvijn en met hem de kerken der Reformatie als Goddelijke waarheid hebben vastgesteld, zodat het ons een onverklaarbaar raadsel is, dat velen, die de oude waarheid toegedaan zijn, het met hun geweten overeen kunnen

brengeu om hun stem uit te brengen op de Anti-Revolutie. Qiren, hetgeen in wezen niet anders dan dubbelhartigheid is. Wij worden bestreden door de C.H., die, ondanks hun program, gedurig met de A.R. optrekken en zich in de praktijk evenals zij, door de neo-Gereformeerde en andere jammerlijke theorieën laten leiden. Een zware strijd staat ons straks bij de verkiezingen te wachten. In ons is geen kracht en onze tegenstanders zijn machtig en velen. Dat wij met hetzelfde geloof en dezelfde liefde als die der vaderen mogen optrekken, in gehoorzaamheid en gebondenheid aan Gods Woord onder hun vaandel. Onder dat vaandel, waaronder ons volk destijds zo machtig is geworden, dat het het juk van Spanje en Rome vermocht af te schudden en een viervoudige aanval van Groot-Brittannië, Frankrijk, Munster en Keulen zegerierend heeft afgeslagen. Hun voorbeeld, hun offers, hun leven en hun strijd mogen ons daarbij helder voor ogen staan. Wat zijn onze offers bij de hunne vergeleken? Wat scheen hun strijd menigwerf reddeloos verloren! En toch, hoe heeft de Heere deze nochtans met een heerlijke overwinning bekroond! Zo zelfs, dat het één der eerste en machtigste onder al de volken werd, terwijl het thans één der onbeduidendste en onaanzienlijkste geworden is.

Voorwaar, een algehele terugkeer tot de Wet en de Profeten vermag hier alleen de redding te brengen. Ons volk zal geen baat vinden bij een zogenaamd nationaal kabinet, waarin rooms en rood, liberalen en zich op hun christelijkheid verheffenden elkander de hand reiken, evenmin als het dat gevonden heeft bij de coalitie van Rooms-Katholieken met de A.R. en C.H. Een coalitie, waarnaar ettelijke Anti-Revolutionnaires en Christelijke-Historischen, ondanks het feit, dat zij door Rome als afgedankte soldaeniers aan de dijk zijn gezet, terugverlangen, evenals eertijds de Israëlieten naar de vleespotten van Egypte. Nogmaals zij het gezegd: een terugkeer tot Gods getuigenis kan alleen de redding brengen. Het is het o zo waard, dat de S.G.P. ook bij de verkiezingen daarvoor de strijd aanbindt, ja het is zelfs haar dure plicht.

Onze tijd is als ijzer en staal, zo koud en zo kil. Hij kenmerkt zich door grote liefdeloosheid; hij druist zo tegen God en Zijn geboden in. De mens wordt er in op de troon gezet. Gods waarheid er zo schrikbarend in verloochend. Het werk des Heiligen Geestes zo weinig als noodzakelijk ter zaligheid er in aangeprezen. En toch, de ziel verloren is alles verloren. Daarom kunnen wij niet nalaten, zelfs op deze plaats, u met alle nadruk voor te houden Christus' Woord: Voorwaar, voorwaar zeg Ik u, tenzij iemand wederom geboren wordt, hij kan het Koninkrijk Gods niet zien. Verre moge de ijdele waan van ons zijn en bijven, dat wij voor God kunnen bestaan, omdat wij S.G.P.-ers zijn. Al is het anderzijds waar, dat men er bij de grote massa geen eer mee inlegt, dat men S.G.P.-er is. Nog altijd wekt dit toch, de ergernis en de vijandschap bij velen op. Neen, neen, dat feit, dat iemand lid van de S.G.P. is, maakt hem bij de grote massa niet geliefd. Menigeen wordt daarom gehaat, ja zelfs tot in zijn broodwinning getroffen. Doch God geve, dat wij er naar mogen staan een goede S.G.P.-er te zijn, allereerst door zelf persoonlijk schuldig en ootmoedig tot de Heere weder te keren, en vervolgens door en in onze

handel en in onze waardel de beginselen der S.C.P., die geheel naar den Woorde Gods zijn, in het verborgen en in het openbaar het verkeer met onze medemenschen te belevan en hun ten nutte uit te dragen. Dat dit de krachten van onze verdorven natuur verre te boven gaat, dient nederig erkend te worden. Welk een onuitsprekelijk voorrecht echter is het, indien in ons de oprechte begeerte gevonden mag worden Gode welbehagelijk te leven! Het is waarlijk niet te zeggen hoe groot het is, indien van ons in waarheid een soortgelijk getuigenis afgelegd kan worden als nu Groen van Prinsterer van Maria Louise, Prinses van Oranje, aflegde, schrijvende: „Zij was een Christin, niet naar de mode van de tijd, maar door hartvernieuwende genade.”

De Heere verwekke de Geest der genade en der gebeden, opdat de S.C.P. op de vleugelen des gebeds gedragen mocht worden; wat mij betreft, ik beveel mij met haar in den gebede aan bij al degenen, die deze Geest hebben mogen ontvangen. De Heere begiftige ons met ongeveinsde liefde tot Hem en Zijn geboden. Hij schenke ons deze lieflijke, ons vertederende en vernederende, ons reinigende en heiligende genade. Dan zullen wij niet groot en hoog in eigen oog zijn; dan zullen wij, door liefde gedreven, willen bukken en buigen, zelfs op onze handen en voeten willen kruipen, gewillig tot het allergeringste alsook tot het allerswaarste werk zijn, als wij Hem, uit Wien en door Wien zij ons geworden is, maar welbehagelijk mogen zijn; dan zullen wij Christus' kruis evenzeer als Zijn kroon beminnen, zelfs het vuur willen omhelzen, als Hij er maar in is. Dan zullen wij met al de heiligen Gods betuigen: „Al gaf iemand al het goed van zijn huis voor deze liefde, men zou hem ten eenmale verachten”, en met hen hartelijk instemmen: Uw liefdedienst heeft mij nog nooit verdrotent

INTEKENBILJET

Aan N.V. De Banier, Postbus 2019, Utrecht

Naam

Adres

Plaats

wenst zich te abonneren op het Weekblad De Banier, officieel orgaan van de Staatkundig Gereformeerde Partij, à f 2.75 per half jaar.

Handtekening